

Obec Gemer

VŠEOBECNÉ ZÁVÄZNÉ NARIADENIE OBCE
o výstavbe, správe, údržbe a prevádzkovaní pohrebiska s domom smútku
na území obce
Gemer

v zmysle Zákona 398/2019

o pohrebníctve

Spracoval: Ján Kubacka - správca cintorína

Všeobecne záväzné nariadenie

Obce Gemer

č. 5/2020

o výstavbe, správe, údržbe a prevádzkovaní pohrebiska na území obce Gemer

Obecné zastupiteľstvo obce Gemer, sa podľa § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov svojím uznesením č.16/2020 zo dňa 16.04.2020 uznieslo na tomto Všeobecne záväznom nariadení:

Zákon č. 398/2019 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve.

1

Predmet úpravy

Toto všeobecne záväzné nariadenie upravuje pôsobnosť obce, v súvislosti so zaobchádzaním s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami, s prevádzkovaním pohrebiska.

2

Základné pojmy

Na účely tohto všeobecne záväzného nariadenia:

- a) ľudské pozostatky sú mŕtve ľudské telo,
- b) ľudské ostatky sú ľudské pozostatky po pochovaní,
- c) počiatočná starostlivosť o mŕtveho je krátkodobé opatrenie vykonané na mieste úmrtia a príprava na prepravu,
- d) zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami je manipulácia, preprava, prenos, úprava od momentu smrti po pochovanie,
- e) zaobchádzanie s ľudskými ostatkami je exhumácia, manipulácia, preprava a opätovné pochovanie,
- f) úprava ľudských pozostatkov je ich úprava pred pietnym uložením do rakvy; zahŕňa najmä umývanie, kozmetickú úpravu, obliekanie do šiat alebo rubáša,
- g) balzamovanie je úprava ľudských pozostatkov zamedzujúca rozvoju posmrtných zmien vyvolaných hnilobnými baktériami alebo hmyzom,
- h) konzervácia je úprava ľudských pozostatkov prostriedkami spomaľujúcimi rozvoj posmrtných zmien vyvolaných hnilobnými baktériami alebo hmyzom,
- i) transportná rakva je rakva určená na prepravu a prenos ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov,
- j) transportný vak je nepriepustný obal, ktorý slúži na prepravu a prenos ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, ak použitie transportnej rakvy nie je možné,
- k) konečná rakva (ďalej len „rakva“) je rakva, v ktorej sa ľudské pozostatky pochovajú,
- l) preprava je vnútroštátna alebo medzinárodná preprava ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov po zemi, na mori, vodnými cestami alebo vzduchom, okrem spopolnených ľudských pozostatkov, ktorá je potrebná medzi úmrtím a pochovaním,
- m) miestna preprava je preprava ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov počas pohrebného sprievodu,
- n) pohrebný sprievod je sprievod ľudí, ktorí idú peši za rakvou v rámci obce,
- o) pochovanie je ukladanie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov do hrobu alebo hrobky na verejnom pohrebisku (ďalej len „pohrebisko“), uloženie spopolnených ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov rozptylom na rozptylovej lúke alebo vsypom popola na vsypovej lúke, alebo uloženie urny s popolom na pohrebisku; popol sa môže uložiť aj na inom mieste,

- p) opätovné pochovanie je premiestnenie ľudských ostatkov z jedného miesta pochovania na iné miesto,
- q) pohreb je pochovanie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, obyčajne spojený s obradom,
- r) spopolnenie je spálenie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov v krematóriu,
- t) obstarávateľ pohrebu je osoba, ktorá sa preukáže listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí alebo pasom pre mŕtvolu a obstaráva pohreb,
- u) pohrebisko je cintorín, kolumbárium, urnový háj, rozptylová lúka a vsypová lúka,
- v) cintorín je pohrebisko určené na pochovanie,
- w) kolumbárium je miesto na pohrebisku, ktoré slúži na ukladanie urien s popolom do oddelených, uzavretých miest na uloženie urny s popolom,
- x) urnový háj je miesto na pohrebisku na uloženie spopolnených ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov do zeme,
- y) urnové miesto je miesto na pohrebisku na uloženie urny s popolom do zeme,
- z) márnica je osobitné miesto, ktoré je spôsobilé na dočasné uloženie ľudských pozostatkov,
- aa) hrobové miesto je miesto na pohrebisku, ktoré je určené na vybudovanie hrobu, hrobky alebo miesto na uloženie urny,
- ab) hrob je hrobové miesto, ktoré vzniklo vykopáním jamy na uloženie rakvy s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami do zeme,
- ac) prehĺbený hrob je hrobové miesto, ktoré svojimi rozmermi umožňuje uloženie dvoch rakiev s ľudskými pozostatkami nad sebou tak, aby pred uplynutím tlecej doby nedošlo pri ukladaní vrchnej rakvy k manipulácii s telesnými ostatkami uloženými v spodnej rakve,
- ad) dvojhrob alebo viachrob je hrobové miesto, ktoré svojimi rozmermi umožňuje uloženie dvoch alebo viacerých rakiev s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami bezprostredne vedľa seba,
- ae) hrobka je uzatvorený priestor vybudovaný s použitím stavebných materiálov, ktorý slúži na ukladanie rakiev s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami, kde sa rakva nezasypáva zeminou,
- af) exhumácia je vyňatie ľudských ostatkov z miesta, kde boli pochované,
- ag) skrývka je vrstva zeme, ktorá sa pred zrušením rozptylovej lúky alebo vsypovej lúky odstraňuje,
- ah) služby súvisiace s pohrebníctvom sú služby poskytované v súvislosti s pohrebom a služby spojené s údržbou hrobového miesta,
- ai) pieta je spôsob dôstojného zaobchádzania s ľudskými pozostatkami pred ich pochovaním, počas pohrebného sprievodu, pohrebného obradu a pri ich pochovávaní a s ľudskými ostatkami počas exhumácie až do ich opätovného pochovania,
- aj) poverená pohrebná služba je pohrebná služba poverená obstarávateľom pohrebu zabezpečiť činnosti spojené s pohrebom,
- ak) ekologické pochovanie je uloženie spopolnených ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov na pohrebisku v biologicky rozložiteľnej urne.

3

Zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami

(1)

Ľudské pozostatky musia byť pochované na pohrebisku alebo spopolnené.

(2)

S ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami sa musí zaobchádzať dôstojne a tak, aby nedošlo k ohrozeniu verejného zdravia alebo verejného poriadku.

(3)

Ľudské pozostatky, ktoré nie sú uložené v chladiacom zariadení, sa musia pochovať do 96 hodín od úmrtia, nie však pred uplynutím 24 hodín od úmrtia. Ak sa vykonala pitva, mŕtveho možno ihneď

pochovať; to neplatí, ak bola pitva nariadená v trestnom konaní, ľudské pozostatky možno pochovať za podmienok uvedených v osobitnom predpise.

(4)

Ľudské pozostatky, ktoré sú uložené v chladiacom zariadení, sa musia pochovať do 14 dní od úmrtia. Ľudské pozostatky, ktoré sú uložené v mraziacom zariadení, sa musia pochovať do 30 dní od uloženia; pohrebná služba môže v odôvodnených prípadoch umožniť predĺženie tejto lehoty.

(5)

Rodič potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu môže najneskôr do štyroch dní od vzniku tejto skutočnosti písomne požiadať poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o jeho vydanie poverenej pohrebnej službe na pochovanie. Na pochovanie bude potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod vydaný bez biologického materiálu určeného na bioptické vyšetrenie vrátane biologických zvyškov po potrate, ak sa nedajú od ľudského plodu oddeliť; ľudský plod nebude môcť byť vydaný, ak bol bez zvyšku použitý na bioptické vyšetrenie.

(6)

Ľudské pozostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená pravými kiahňami, antraxom (slezinovou sneťou), cholera, hemoragickými horúčkami alebo inými vysokovirulentnými prenosnými ochoreniami (ďalej len „nebezpečná choroba“), sa musia uložiť len do vzduchotesne uzatvárateľnej rakvy vybavenej nepriepustnou vložkou.

(7)

Ľudské pozostatky sa môžu vystavovať len v súlade s § 4 ods. 1 písm. b) a c). Inak vystavovať ľudské pozostatky je zakázané okrem

- a) historických zbierok v múzeách a múzejných zariadeniach,
- b) archeologických nálezov, krýpt, kostníc,
- c) náboženských relikvií,
- d) iných miest s ľudskými pozostatkami sprístupnenými verejnosti podľa osobitného predpisu.

Je zakázané:

(1)

Pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami je zakázané

- a) upravovať ľudské pozostatky, konzervovať, balzamovať alebo vystaviť počas obradu ľudské pozostatky osoby alebo exhumovať ľudské ostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou; dokladom, ktorým sa preukáže, že osoba bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou, je list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí,
- b) vystaviť ľudské pozostatky pred ich pochovaním v otvorenej rakve, ak uplynuli viac ako tri dni od úmrtia a neboli uložené v chladiacom zariadení,
- c) vystaviť konzervované alebo balzamované ľudské pozostatky pred ich pochovaním v rozpore s podmienkami určenými osobou, ktorá konzerváciu alebo balzamovanie vykonala,
- d) zaobchádzať s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami, ktoré sú kontaminované rádionuklidmi alebo pri ktorých je závažné podozrenie na kontamináciu rádionuklidmi v rozpore s pokynmi vydanými podľa § 3 ods. 11; do vydania týchto pokynov je zakázané vydať ľudské pozostatky poverenej pohrebnej službe na pochovanie,
- e) spolniť ľudské pozostatky osoby, ktorej totožnosť sa nezistila,

f) zaobchádzať s ľudskými pozostatkami alebo s ľudskými ostatkami spôsobom, ktorý sa dotýka dôstojnosti mŕtveho, etického cistenia pozostalých alebo verejnosti.

5

Preprava

(1)

Ľudské pozostatky pri preprave na miesto vystavenia, pohrebu alebo pochovania musia byť oblečené a uložené do rakvy; v odôvodnených prípadoch je možné ľudské pozostatky uložiť aj do transportnej rakvy alebo do transportného vaku.

(2)

Označenie rakvy, transportnej rakvy alebo transportného vaku musí obsahovať identifikačné údaje mŕtveho, ktoré zodpovedajú listu o prehliadke mŕtveho a štatistickému hláseniu o úmrtí a musia byť také, aby nemohlo dôjsť k zámene ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov.

(3)

Ak sa preprava ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov uskutočňuje z územia štátu, ktorý nie je viazaný zmluvou, je na prepravu na územie Slovenskej republiky alebo cez územie Slovenskej republiky potrebný pas pre mŕtvolu príslušnej diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu Slovenskej republiky; pas pre mŕtvolu sa môže vydať, ak sú splnené všetky požiadavky platné v štáte, z ktorého sa preprava uskutočňuje, a ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky sú uložené v rakve, ktorá spĺňa požiadavky zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(4)

Pas pre mŕtvolu vydáva

a) samosprávny kraj,

b) regionálny úrad verejného zdravotníctva, ak bol mŕtvy nakazený nebezpečnou chorobou, alebo

c) pracovisko úradu pre dohľad, ak sa vykonala pitva.

6

Zriadenie pohrebiska

(1)

Obec je povinná zriadiť pohrebisko vo svojom katastrálnom území alebo zabezpečiť pochovávanie na pohrebisku v inej obci; obec pri umiestnení nového pohrebiska musí zohľadniť jeho pietny charakter.

(2)

Ak je kapacita pohrebísk v katastrálnom území obce nedostatočná, obec je povinná určiť priestor na rozšírenie existujúcich pohrebísk, zriadiť ďalšie pohrebisko alebo zabezpečiť pochovávanie na pohrebisku v inej obci.

(3)

Rozšírenie existujúcich pohrebísk alebo zriadenie nového pohrebiska v obci nie je možné v inundačnom území priľahlom k vodnému toku alebo v území ohrozovanom povodňami.

(4)

Ak má pohrebisko vybudovanú márnicu, musí byť vybavené chladiacim zariadením.

(5)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva má v územnom konaní o zriadení pohrebiska postavenie dotknutého orgánu, vydáva pre územné konanie o zriadení pohrebiska a kolaudačné konanie o zriadení pohrebiska záväzné stanovisko.

(6)

Ak sa má na pohrebisku pochovávať do hrobov a hrobiek, žiadosť o zriadenie nového pohrebiska musí obsahovať aj výsledky hydrogeologického prieskumu, z ktorých je zrejmé, že pozemok je vhodný na takýto spôsob pochovávania. Orgán štátnej vodnej správy má v územnom konaní o zriadení pohrebiska postavenie dotknutého orgánu, ktorý v konaní uplatňuje svoju pôsobnosť pri ochrane vôd.

(7)

Obec určuje šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska.

V ochrannom pásme je zakázané:

- a) umiestňovať akékoľvek budovy a stavby,
- b) počas pohrebnejho aktu pracovať so strojmi so spaľovacím motorom.

(8)

Vlastník pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska; ak sa vlastník pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.

7

Prevádzkovanie pohrebiska

(1)

Obec prevádzkuje pohrebisko prostredníctvom správcu na základe platnej zmluvy, po preukázaní odbornej spôsobilosti a živnostenského listu.

(2)

Prevádzkovanie pohrebiska zahŕňa

- a) vykopanie hrobu a zasypanie hrobu,
- b) vykonávanie exhumácie,
- c) vedenie evidencie súvisiacej s prevádzkovaním pohrebiska,
- d) správu pohrebiska,
- e) správu domu smútku, ak je na pohrebisku vybudovaný,
- f) údržbu komunikácií a zelene na pohrebisku.

(3)

Obec ako prevádzkovateľ pohrebiska je povinná

- a) viesť evidenciu pohrebiska, ktorá sa člení na

1.

evidenciu hrobových miest, ktorá musí obsahovať

1a) meno, priezvisko a dátum úmrtia osoby, ktorej ľudské ostatky sú uložené v hrobovom mieste,

1b) dátum uloženia ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov s uvedením hrobového miesta a hĺbky pochovania,

1c) záznam o nebezpečnej chorobe, ak mŕtvy, ktorého ľudské pozostatky sa uložili do hrobu alebo hrobky, bol nakazený nebezpečnou chorobou,

1d) meno, priezvisko a adresu miesta trvalého pobytu, ak je nájomcom fyzická osoba; názov obce, ak je nájomcom obec,

1e) dátum uzavretia zmluvy o nájme hrobového miesta (ďalej len „nájomná zmluva“) a údaje o zmene nájomcu,

1f) údaje o vypovedaní nájomnej zmluvy a dátum jej skončenia,

1g) skutočnosť, či je hrob, hrobka alebo pohrebisko chránené ako národná kultúrna pamiatka alebo pamätihodnosť obce podľa osobitného predpisu alebo či ide o vojnový hrob,

1h) údaje o pochovaní potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu,

2.

evidenciu prevádzkovania pohrebiska, ktorá musí obsahovať údaje o

2a) zákaze pochovávania a dobe jeho trvania, ak sa taký zákaz vydal,

2b) zrušení pohrebiska,

b) zdržať sa v styku s pozostalými necitlivého správania a pri pohrebnom obrade umožniť účasť cirkvi a iných osôb v súlade s prejavenu vôľou obstarávateľa pohrebu,

c) vykonávať exhumáciu ľudských ostatkov,

d) zabezpečiť, aby hrob spĺňal požiadavky v zmysle tohto VZN,

e) dodržiavať dĺžku tlecej doby,

f) dodržiavať zákaz pochovávania,

g) pri výpovedi nájomnej zmluvy postupovať podľa tohto VZN,

h) nakladať s odpadmi v súlade s osobitným predpisom,

i) chrániť pohrebisko stavebnými a terénnymi úpravami pred zaplavením,

j) umiestniť na mieste obvyklom na pohrebisku cenník služieb,

k) umožniť pochovať potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod,

l) zabezpečiť po vykopaní hrobu fotografickú dokumentáciu, ktorá potvrdí splnenie požiadaviek a uchovávať ju najmenej do uplynutia tlecej doby.

(3)

Prevádzkovateľ pohrebiska je ďalej povinný umožniť prevádzkovateľovi pohrebnej služby vstup na pohrebisko na vykonanie pohrebnej služby podľa rozsahu dohodnutého s obstarávateľom pohrebu. Prevádzkovateľ pohrebnej služby sa riadi prevádzkovým poriadkom pohrebiska, plánom pohrebných obradov a pochovávania určeným prevádzkovateľom pohrebiska.

(4)

Zmenou prevádzkovateľa pohrebiska nesmie dôjsť k narušeniu prevádzky pohrebiska.

(5)

Pochovávať na pohrebisku iné ako ľudské pozostatky a ľudské ostatky je zakázané.

8

Prevádzkový poriadok pohrebiska

(1)

Prevádzkový poriadok pohrebiska obsahuje

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa pohrebiska,
- b) rozsah služieb poskytovaných na pohrebisku,
- c) povinnosti nájomcu pri údržbe hrobového miesta,
- d) povinnosti návštevníkov pohrebiska v súvislosti s udržiavaním poriadku na pohrebisku a zachovaním dôstojnosti tohto miesta; spôsob a pravidlá používania zariadení pohrebiska a obradných siení, ak je takáto úprava potrebná,
- e) čas, keď je pohrebisko prístupné verejnosti,
- f) spôsob ukladania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov, plán hrobových miest,
- g) dĺžku tlecej doby podľa § 19 ods. 3,
- h) spôsob vedenia evidencie pohrebiska podľa § 17 ods. 4 písm. a),
- i) spôsob nakladania s odpadmi podľa osobitného predpisu,
- j) podmienky vstupu prevádzkovateľa pohrebnej služby na pohrebisko,
- k) podmienky ekologického pochovávania, ak prevádzkovateľ pohrebiska takéto pochovávanie umožňuje,
- l) cenník služieb.

(2)

Prevádzkový poriadok pohrebiska schvaľuje obec všeobecne záväzným nariadením. Prevádzkový poriadok pohrebiska musí byť verejnosti prístupný na mieste obvyklom na pohrebisku.

9

Prevádzka domu smútku

Dom smútku sa nachádza v areáli pohrebiska, na parcele č.....

Dom smútku pozostáva z týchto miestností:

1. Obec ako prevádzkovateľ zabezpečuje – správu domu smútku a funkčnosť chladiacich zariadení.
2. Obradná miestnosť (miestnosť na zhromaždenie občanov pri pohrebnom akte).
3. 1 miestnosť s chladiacim boxom.
4. Prípravná miestnosť – príprava pohrebu, šatňa a pod.
5. Miestnosť pre upratovačku – upratovacie pomôcky, čistiace a dezinfekčné prípravky.
6. Dom, smútku nie je napojený na vodovod, ani na odkanalizovanie do kanalizácie, príp. do žumpy.
7. Dom smútku je napojený na inžinierske siete – elektrina, osvetlenie, požiarne zabezpečenie a pod.
8. Dom smútku sa otvára pre smútiacu rodinu 2 hodiny pred začatím smútočného obradu alebo podľa dohody s obstarávateľom pohrebu.
9. Chladiaca miestnosť slúži k dočasnému umiestneniu mŕtvych v chladiacom zariadení po prevoze z nemocnice alebo prevoze z mieste úmrtia, až do doby konania smútočného obradu.
10. Regulácia chladiaceho priestoru je nastavená tak, že v čase uloženia zosnulého dosahuje teplotu maximálne + 5 stupňov Celzia.
11. Vykonávanie dezinfekcie všetkých priestorov po pohrebnom akte je vykonávané roztokom chloraminu a inými dezinfekčnými prostriedkami na tento účel určených.

Náplň práce správcu domu smútku:

1. Dom smútku a okolie udržiavať v poriadku a čistote.
2. Týždenne 1 x vyvetrať dom smútku, skontrolovať jeho priestory – voda elektrina, plyn.
3. Pred pohrebom skontrolovať prenosný vozík, pripraviť povrazy k hrobu, náradie a po pohrebe ich odložiť.

10

Ukladanie ľudských pozostatkov a exhumácia ľudských ostatkov

(1)

Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m, pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, pre potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod najmenej 0,7 m; prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
- b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,
- c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
- d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške 1,2 m; ak ide o rakvu s potrateným ľudským plodom alebo predčasne odňatým ľudským plodom, vo výške 0,7 m.

(2)

Na dvojhrob a viachrob sa nevzťahujú požiadavky ustanovené v odseku 1 písm. c).

(3)

Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov.

(4)

Ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tlecej doby zotreté, tlecia doba sa musí primerane predĺžiť na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu.

(5)

Pred uplynutím tlecej doby sa môžu do toho istého hrobu uložiť ďalšie ľudské pozostatky, ak je ich možné umiestniť nad úroveň naposledy pochovaných ľudských ostatkov a vrstva uľahnutej zeminy nad vrchnou rakvou bude najmenej 1 m.

(6)

Do hrobky je možné uložiť aj viacero rakiev s ľudskými pozostatkami alebo s ľudskými ostatkami; rakva uložená do hrobky musí byť zabezpečená pred únikom zápachu do okolia a musí byť vyrobená tak, aby chránila ľudské ostatky pred hlodavcami.

(7)

Ľudské ostatky je možné exhumovať na

- a) príkaz sudcu alebo prokurátora, alebo
- b) žiadosť obstarávateľa pohrebu alebo blízkej osoby, ak obstarávateľ pohrebu už nežije, alebo na žiadosť obce, ak bola obstarávateľom pohrebu.

(8)

Žiadosť o exhumáciu podľa odseku 7 žiadateľ podáva prevádzkovateľovi pohrebiska, na ktorom sú ľudské ostatky uložené, a musí obsahovať

- a) vyjadrenie regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ak ide o ľudské ostatky pred uplynutím tlecej doby,
- b) list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí,
- c) nájomnú zmluvu vydanú prevádzkovateľom pohrebiska, ak budú ľudské ostatky uložené na inom pohrebisku,
- d) identifikačné údaje prevádzkovateľa pohrebnej služby, ktorý ľudské ostatky prevezie.

(9)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska žiadosti podľa odseku 8 nevyhovie, rozhodne o nej súd.

(10)

Na rozhodovanie o exhumácii vojnovnej obete sa vzťahuje osobitný zákon.

(11)

Náklady na exhumáciu uhradí ten, kto o ňu požiadal.

11

Zákaz pochovávania

(1)

Ak by ďalším pochovávaním na pohrebisku mohlo dôjsť k ohrozeniu zdravia ľudí alebo kvality podzemnej vody, môže pochovávanie zakázať príslušný orgán štátnej správy.

(2)

Na pohrebisku, kde je zakázané pochovávanie ľudských pozostatkov do zeme, možno ďalej pochovávať iným spôsobom, ak príslušný orgán štátnej správy, ktorý pochovávanie zakázal, s navrhovaným spôsobom pochovávania súhlasí.

12

Nájomná zmluva

(1)

Právo užívať hrobové miesto vzniká uzavretím nájomnej zmluvy.

(2)

Uzavretím nájomnej zmluvy prevádzkovateľ pohrebiska prenecháva za nájomné nájomcovi hrobové miesto na uloženie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov. Nájomná zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú; nesmie sa vypovedať skôr ako po uplynutí tlecej doby.

(3)

Prevádzkovateľ pohrebiska musí zabezpečiť počas trvania nájomnej zmluvy prístup k hrobovému miestu a zdržať sa akýchkoľvek zásahov do hrobového miesta okrem prípadov, ak je potrebné zabezpečiť prevádzkovanie pohrebiska. O pripravovanom zásahu je prevádzkovateľ pohrebiska povinný vopred písomne informovať nájomcu; o už uskutočnenom zásahu je prevádzkovateľ pohrebiska povinný bezodkladne písomne informovať nájomcu.

(4)

Pri úmrtí nájomcu hrobového miesta má prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na hrobové miesto osoba blízka; ak je blízkych osôb viac, tá blízka osoba, ktorá doručí písomnú žiadosť ako prvá, preukáže svoj status blízkej osoby k zomrelému nájomcovi rodným listom alebo čestným vyhlásením s úradne osvedčeným podpisom vyhlasujúc tento vzťah k zomrelému nájomcovi a ktorej prevádzkovateľ písomne ako prvej potvrdí využitie prednostného práva. Prednostné právo na uzatvorenie nájomnej zmluvy možno uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia nájomcu hrobového miesta.

Výpoveď nájomnej zmluvy

(1)

Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný vopred upozorniť nájomcu na vypovedanie nájomnej zmluvy najmenej šesť mesiacov pred dňom, keď sa má hrobové miesto zrušiť. Prevádzkovateľ pohrebiska musí na túto skutočnosť nájomcu písomne upozorniť; ak sa s nájomcom vopred písomne dohodne na elektronickej podobe komunikácie prostredníctvom elektronickej pošty alebo prostredníctvom krátkej textovej správy, oznámi mu to týmto spôsobom.

(2)

Prevádzkovateľ pohrebiska nájomnú zmluvu vypovie, ak

a) závažné okolnosti na pohrebisku znemožňujú trvanie nájmu hrobového miesta,

b) sa pohrebisko zruší,

c) nájomca ani po upozornení podľa odseku 1 nezaplatil nájomné za užívanie hrobového miesta.

(3)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovie nájomnú zmluvu z dôvodov uvedených v odseku 2 písm. a) a b), musí so súhlasom nájomcu zabezpečiť iné hrobové miesto a na vlastné náklady preložiť ľudské ostatky vrátane príslušenstva hrobu na nové hrobové miesto.

(4)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovie nájomnú zmluvu z dôvodov uvedených v odseku 2 písm. a) a b), je povinný výpoveď nájomnej zmluvy doručiť nájomcovi najmenej tri mesiace pred dňom, keď sa má hrobové miesto zrušiť; ak mu nie je známa adresa nájomcu alebo sídlo nájomcu, uverejní túto informáciu na mieste obvyklom na pohrebisku s uvedením mena a priezviska nájomcu hrobového miesta a čísla hrobového miesta.

(5)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovie nájomnú zmluvu z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. c), je povinný výpoveď doručiť nájomcovi najneskôr do dvoch mesiacov po uplynutí lehoty, na ktorú bolo nájomné zaplatené; ak mu nie je známa adresa nájomcu alebo sídlo nájomcu, uverejní túto informáciu na mieste obvyklom na pohrebisku s uvedením mena a priezviska nájomcu hrobového miesta a čísla hrobového miesta.

(6)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovedal nájomnú zmluvu z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. c) a nájomca je známy, výpovedná lehota uplynie do jedného roka odo dňa doručenia výpovede. Prevádzkovateľ pohrebiska vyzve nájomcu, aby najneskôr do tejto lehoty odstránil z hrobového miesta príslušenstvo hrobu; ak ho v tejto lehote neodstráni, po uplynutí výpovednej lehoty ho prevádzkovateľ pohrebiska, ktorý prevádzkuje pohrebisko ako živnosť, odovzdá obci; po uplynutí výpovednej lehoty sa príslušenstvo hrobu považuje za opustenú vec.

(7)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska vypovie nájomnú zmluvu z dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. c) a nájomca nie je známy, uverejní výpoveď nájomnej zmluvy na mieste obvyklom na pohrebisku. Výpovedná lehota uplynie tri roky odo dňa, odkedy nebolo nájomné zaplatené. Prevádzkovateľ pohrebiska ponechá po túto lehotu príslušenstvo hrobu na hrobovom mieste s označením, že ide o trojročné uloženie, počas ktorého sa môže nájomca prihlásiť; po uplynutí výpovednej lehoty sa príslušenstvo hrobu považuje za opustenú vec.

(8)

Ak prevádzkovateľ pohrebiska postupuje podľa odsekov 6 a 7, musí zabezpečiť obrazovú dokumentáciu hrobového miesta so stručným opisom stavu príslušenstva hrobu.

14

Zrušenie pohrebiska

(1)

Pohrebisko môže obec zrušiť až po uplynutí tlecej doby všetkých ľudských ostatkov uložených na pohrebisku.

(2)

Pohrebisko môže obec zrušiť aj pred uplynutím tlecej doby, alebo z dôvodu verejného záujmu na základe podnetu príslušného orgánu štátnej správy; verejný záujem musí byť riadne odôvodnený.

(3)

Ten, v koho záujme sa pohrebisko zruší, je povinný zabezpečiť a uhradiť exhumácie a preloženie ľudských ostatkov, hrobov s príslušenstvom a hrobiek na nové hrobové miesto na inom pohrebisku.

(4)

Ak sa pohrebisko zrušilo, musí sa premiestniť trávový porast a skrývka na

a) rozptylovej lúke do hĺbky 10 cm,

b) vsypovej lúke do hĺbky zodpovedajúcej najnižšej úrovni uloženia popola.

(5)

Nezotleté ľudské ostatky po uplynutí tlecej doby je povinný ten, v koho záujme sa pohrebisko zrušilo, zhromaždiť a pochovať na inom pohrebisku.

(6)

Hroby, hrobky alebo pohrebiská, ktoré sú vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, sa môžu zrušiť len na základe rozhodnutia Pamiatkového úradu Slovenskej republiky o zrušení vyhlásenia hrobu, hrobky alebo pohrebiska za národnú kultúrnu pamiatku. Hroby a hrobky, ktoré sú evidované v zozname pamätihodností obce, sa môžu zrušiť len po predchádzajúcom súhlase obce.

(7)

Zrušenie vojnových hrobov upravuje osobitný zákon.

15

Povinnosti nájomcu hrobového miesta

Nájomca hrobového miesta je povinný

a) dodržiavať ustanovenia prevádzkového poriadku, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta,

b) užívať hrobové miesto podľa nájomnej zmluvy,

c) udržiavať prenajaté hrobové miesto v poriadku a zabezpečiť, aby príslušenstvo k hrobu neohrozilo bezpečnosť návštevníkov pohrebiska, a to na vlastné náklady,

d) písomne oznamovať prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie,

e) udržiavať poriadok na pohrebisku.

16

Povinnosti návštevníka pohrebiska

Návštevník pohrebiska je povinný

- a) dodržiavať ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností návštevníkov,
- b) zachovávať dôstojnosť pohrebiska.

17

Obec

(1)

Obec na úseku pohrebništva

- a) schvaľuje prevádzkový poriadok pohrebiska,
- b) nariaďuje zrušenie pohrebiska,
- c) prejednáva priestupky.

(2)

Ak do 96 hodín od úmrtia nikto nezabezpečí pochovanie alebo ak sa nezistila totožnosť mŕtveho do siedmich dní od úmrtia, pochovanie zabezpečí obec, na ktorej území došlo k úmrtiu; ak nie je známe miesto úmrtia, pochovanie zabezpečí obec, v ktorej katastrálnom území sa ľudské pozostatky našli.

(3)

Ak ide o ľudské pozostatky cudzinca, obec podľa odseku 2 je povinná bezodkladne oznámiť jeho úmrtie Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky alebo príslušnej diplomatickej misii, alebo konzulárnemu úradu štátu, ktorého bol mŕtvym štátnym príslušníkom; ak obec nedostane do 14 dní odo dňa oznámenia úmrtia z Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky alebo z príslušnej diplomatickej misie, alebo z konzulárneho úradu štátu oznámenie o zabezpečení prepravy ľudských pozostatkov alebo súhlas na ich pochovanie na území Slovenskej republiky, pochovanie ľudských pozostatkov zabezpečí obec.

18

Priestupky

(1)

Priestupku na úseku pohrebništva sa dopustí ten, kto

- a) vykonal prehliadku mŕtveho tela a neoznámí regionálnemu úradu verejného zdravotníctva, že mŕtvym bol v čase úmrtia nakazený nebezpečnou chorobou,
- b) ponúka, propaguje a informuje o pohrebných službách v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb a na pracovisku úradu pre dohľad a v ich areáloch,
- c) nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta,
- d) neužíva hrobové miesto podľa nájomnej zmluvy,
- e) neudržiava prenajaté hrobové miesto v poriadku alebo nezabezpečí, aby príslušenstvo hrobu neohrozilo bezpečnosť návštevníkov pohrebiska, a to na vlastné náklady,
- f) písomne neoznámí prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie,
- g) neudržiava poriadok na pohrebisku,
- h) nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností návštevníkov,
- i) nezachováva dôstojnosť pohrebiska,

- j) nezaobchádza dôstojne s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami,
- k) uloží na pohrebisku iné ako ľudské pozostatky a ľudské ostatky,
- l) vystavuje ľudské pozostatky v rozpore s § 3 ods. 12.

(2)

Za priestupky podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 663 eur. Pri ukladaní pokuty sa prihliada na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

(3)

Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

(4)

Za priestupky podľa tohto zákona možno uložiť blokovú pokutu do výšky 66 eur.

(5)

Priestupky podľa odseku 1 písm. a) a b) prejednáva a sankcie za ne ukladá regionálny úrad verejného zdravotníctva. Výnos z pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

(6)

Priestupky podľa odseku 1 písm. c) až l) prejednáva a sankcie za ne ukladá obec. Výnos z pokút je príjmom rozpočtu obce.

19

Iné správne delikty

(1)

Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami

- a) naloží s ľudskými pozostatkami inak, ako to ustanovuje § 3 ods. 4,
- b) upravuje ľudské pozostatky, konzervuje, balzamuje alebo vystavuje počas obradu ľudské pozostatky alebo exhumuje ľudské ostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou podľa § 4 ods. 1 písm. a),
- c) vystavuje konzervované alebo balzamované ľudské pozostatky pred pochovávaním v rozpore s podmienkami určenými osobou, ktorá konzerváciu alebo balzamovanie vykonala podľa § 4 ods. 1 písm. c),
- d) pochová na pohrebisku iné ako ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky.

(2)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 1.

(3)

Správneho deliktu na úseku pohrebníctva pri prevádzkovaní pohrebiska sa dopustí prevádzkovateľ pohrebiska, ak

- a) má pohrebisko vybudovanú márnicu, ktorá nemá chladiace zariadenie,
- b) nedodrží zákaz pochovávania nariadený príslušným orgánom štátnej správy,
- c) vykoná exhumáciu ľudských ostatkov bez vyjadrenia regionálneho úradu verejného zdravotníctva,
- d) nevedie evidenciu pohrebiska,
- e) nesplní povinnosť podľa § 17 ods. 4 písm. k) alebo l).
- f) nezabezpečí, aby hrob spĺňal požiadavky,
- g) neumiestni na mieste obvyklom na pohrebisku cenník služieb.

(3)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 3.

(4)

Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ak vystavuje ľudské pozostatky v rozpore s § 3 ods. 12.

(5)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 20 000 eur do 50 000 eur za správny delikt podľa odseku 4.

(6)

Konanie o uloženie pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa regionálny úrad verejného zdravotníctva dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

(7)

Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení.

(8)

Regionálny úrad verejného zdravotníctva, ktorý pokutu uložil, môže povoliť odklad platenia pokuty alebo platenie v splátkach, ak vznikla okolnosť, ktorá znemožňuje zaplatenie pokuty, alebo okolnosť, ktorá odôvodňuje platenie v splátkach.

(9)

Výnos z pokút uložených regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva je príjmom štátneho rozpočtu.

20

Ochrana osobných údajov

Na spracovanie a uchovávanie osobných údajov sa vzťahuje osobitný zákon.

21

Prechodné ustanovenia

(1)

Ak obec, ktorá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona prevádzkuje pohrebisko na pozemku vo vlastníctve cirkvi a cirkev v lehote podľa predpisov platných do nadobudnutia účinnosti tohto zákona obci písomne neoznámila, že chce pohrebisko prevádzkovať sama, oprávnenie prevádzkovať pohrebisko obci zostáva zachované. Cirkev, ktorá svoju požiadavku na zmenu prevádzkovateľa pohrebiska v lehote podľa predpisov platných do nadobudnutia účinnosti tohto zákona obci písomne neoznámila, že chce pohrebisko prevádzkovať sama, môže tak urobiť najskôr dňom 1. novembra 2015.

(3)

V ochrannom pásme existujúceho pohrebiska 50 m je možné umiestniť len tie budovy, ktoré boli schválené v územných plánoch pred 1. novembrom 2005 alebo boli schválené v územnom konaní rozhodnutím príslušného stavebného úradu pred 1. novembrom 2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50 m od pohrebiska pred 1. novembrom 2005 zostanú zachované.

(6)

Konania o uložení pokút začaté do 31. decembra 2010 a neukončené právoplatným rozhodnutím sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(7)

Osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktorých platnosť bola podľa doterajších predpisov obmedzená na dobu určitú, sa menia na dobu neurčitú.

(8)

Doterajšie právne vzťahy týkajúce sa užívania hrobového miesta zostávajú zachované za rovnakých podmienok, ako boli dohodnuté v právnom vzťahu, ak osoba alebo osoby oprávnené z tohto právneho vzťahu sú známe a podmienky užívania hrobového miesta sú splnené.

22

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2020

(5)

Ochranné pásmo pohrebiska zaniká najneskôr 31. marca 2020, ak si obec všeobecne záväzným nariadením neustanoví inú šírku ochranného pásma pohrebiska skôr.

23

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. [470/2005 Z. z.](#) o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 461/2008 Z. z.

24

Účinnosť

Toto Všeobecne záväzné nariadenie nadobúda účinnosť od 01.05.2020